

Hij weigerde, begrijpelijk genoeg, maar de gehele sfeer werd meer en meer vertroebeld, vooral ook doordat de vroegere critici van de Doleantie binnen de kring der gewezen christelijke gereformeerde broeders tot de felste beschuldigingen en protesten kwamen.

Shuiving der gelederen

Dit had evenwel tot gevolg, dat in eigen kring de gelederen werden gesloten. Daaraan was waarlijk ook wel behoefte. Binnen de kleine groep deden zich allerlei spanningen voor. Weliswaar groeide het getal gestadig. Op tal van plaatsen kwamen de vroegere christelijke gereformeerden tot de slotsom, dat er sinds en door de Vereniging wel degelijk iets veranderd was, ondanks de verzekering van het tegendeel. Maar bij deze terugkeer tot de voortgezette Christelijke Gereformeerde Kerk mengde zich ook een aantal lieden, die het moment gunstig achtten, om naar het predikambt te dingen. De leiders van de Doleantie hadden indertijd, zeer tot ongenoegen van Van Lingén, kandidaten opgeroepen voor een onderzoek naar singuliere gaven. Van Lingén had zich daartegen krachtig verzet. Nu deden dezelfde zaken zich voor in de crisis-situatie waarin de Christelijke Gereformeerde Kerk verkeerde. Men had moeite om de opleiding, waarvan de wetenschappelijkheid vast diende te staan, tot zijn recht te laten komen, omdat er een roep werd gehoord naar eenvoudige, praktische en bevindelijke predikers. De fricties op dit punt leidden soms tot spanningen, die op de synodes merkbaar werden.

Bovendien heerste er geen eenstemmigheid onder de broeders over allerlei beleidszaken. Een zeer kritisch moment deed zich voor, toen in Suawoude een predikant werd beroepen uit de Gereformeerde Kerken, die daar geschorst was. De hoogbejaarde ds. J.R. Kreulen keerde met zijn gemeente de kerken de rug toe en werd na schuldbelijdenis in de Gereformeerde Kerken opgenomen.

Ouderling J.H. Wessels, een van de eerste voormannen uit Utrecht raakte over de kwestie in een hevig conflict met Van Lingén en schreef een brochure, waarin hij de situatie binnen de Christelijke Gereformeerde Kerk schetste.⁴² Eenheid ontbrak onder de voorgangers. 'Immers vestigt men het oog op de

Theol. School van de Christ. Gereformeerde Kerk, op 'Scheurmakerij of niet?'. Ten voordele der Theol. School, Utrecht 1895. Zie het artikel van Van Lingén ter zelfverdediging in De Wekker, 11e jrg. nr. 11.

42. J.H. Wessels, *Een kijkje op Suawoude. Voor allen die belangstellen in de kerkelijke kwestie aldaar*, Utrecht 1899; dezelfde, *Antwoord aan 'De Wekker' op hare bedenkingen tegen ons 'Kijkje op Suawoude'*, Utrecht 1899.